

Ese de dóve ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiuu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopéseca.

Pentru publicatiunile de trei ori ce: contienú, cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la '220 de cuvinte 4 fl. érá mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sáme si timbrulu. — Pretiuu publicatiuniloru se se anticipe

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Sacramentulu preotiei este mare, si preotulu bine trebue sè se ispitésca.

Ideile si parerile invetiatiiloru anticitatii despre lumea spirituala si materiala divergiéu fórté, ca si punctele din cari manecau. Rationalistii cu multu focu si taria sustienéu infalibilitatea mentala, ignorandu cu totulu avantajiele revelatiunei, recunoscute mai alesu de catra sect'a teologiloru.

Curundu in sa propagand'a lui Cristosu — increstinarea popóreloru, triumfulu luminei asupra intunerecului, stérse si cea din urma indoiala, si noi ca aderinti fideli ai Evangeliului si ca fiii vécului luminarei combinandu rationalismulu cu revelatiunea nu potemu negá maretiulu rolu alu mintei in actiunile nóstre, dar tienemu indispensabilu revelatiunea divina de o conditiune sine qua non in tóte scrutarile ce se urca in sfer'a misterieloru divinitatii.

Multi nu voru a crede adeverulu ddiéescu, ci leganati pe barc'a mintii loru ratacescu pe vastulu oceanu alu nesciintiei; cari, dupa dis'a Apostolului, „dicendu-se pre sine a fi intiepleti au nebunitu.” Ci ori càtu de marginitu s'ar paré cineva, spiritulu plantatu in internulu seu — care nu e decàtu schintéu'a ddierei, unu misteriu necuprinsu de mintea omenésca — dovedesce in modu eclatantu eternitatea sa, si ne'ncetatu staruesce dupa unu *bumu perfectu*, care aici in valea plangerei in daru lu-cérca, càci nu intimpina decàtu malcontintia generala. „*Ne ai facutu pre noi Dómne spre tine si inim'a nóstra e neodihnita pana se va odihni intru tine*”, — dice S. Augustinu. — Justa si legala nesuintia! O durata scurta ca a vietii pamentene nu póte multumí sufletulu omului cu atàtu mai pucinu dreptatea Ddiéesca. Este altu imperiu unde se continua viét'a omenésca — eternitatea. Si omulu, precum spre ajungerea scopuriloru sale pamentene are lipsa de conservarea corporala, toemai asia spre ajungerea scopuriloru sale ceresci are lipsa de conservarea spirituala. Pentru cea dintàiu e chiamatu „statulu” pentru a dou'a e chiamata „biseric'a”; dóue institutiuni, diferite in forma, diferite in esintia, dar cu acelasi scopu finalu—perfectiunea omenésca; un'a interpretata dupa arbitriulu ómeniloru, alt'a dupa voi'a lui Ddieu. — Numirele sub cari in generalu occure guvernarea statului si a bisericeii sunt „stapanirea” si „preoti'a.” Insa precandu stapanirea se póte estinde in ori care directiune, absolutistica, constitutionala ori republicana; pre atunci preoti'a e restrinsa intre marginile camóneloru bisericeii, si preotulu primindu chierotonia, punerea maniloru archiereesci, a primitu deodata si programulu stabilitu in agendele sale preotiesci de insusi Cristosu, asiediatoriulu tainei preotiei. Grea sarcina si cu multa responsabilitate candu libertatea omului e atàtu de restrinsa si candu e sciutu: „homo sum, nihil humani a me alienum esse puto.” —

„Preoti'a — dice S. Ioanu Gurá de auru — *desi se pórtá pre pamentu, are unu rangulu de servitiuri ceresci;*”

servitiuri ce privescu integritatea spiritului, eliberarea acestui'a de cursele ce i se punu prin tentatiunile infernale, càci am disu: patri'a spiritului e homogena lui-si, adeca e spirituala, si ranindu-se spiritulu este absolutu imposibilu se tréca nevindicatu in patri'a sa. Sunt si ómeni seriosi, cari condusi de principiile adeverului cunoscú in lume virtutea si peccatulu, si cari credu cumca justiti'a ddiéesca va trabuí se remunereze virtutea si se pedepsésca peccatulu. E bine! candu cineva comite peccatu séu crima, ce face alta decàtu: in sufletulu seu infige sagét'a cea mai veninósa; — fi-vor acum capaci medicii, cari au analisatu numai organismii corpului si soiulu bóleloru lui a vindecá ran'a sufletului? de siguru nu, si noi trebue se recunoscemu in preotu pre mediculu spiritualu, carui'a s'a datu deplina potere a vindecá astfelu de rane: „*ori câte veti deslegá pre pamentu, deslegate voru fi si in ceriu.*”¹⁾

Inca in testamentulu vechiu preoti'a érá onorata ca cea mai mare diregatoria; preoti israeliti nu potéu fi numai dintre descendenti lui Levi subordinati fiindu unei disciplini fórté severe: „*carele va fi necuratu si se va apropiá de cele sacre . . . unulu ca acel'a se va pierde dela faci'a mea.*”²⁾ Cum Biseric'a asia politic'a, pe bas'a principiului teocraticu érá eschisivu in potestatea preotiloru; ei erau suveranii poporului si in tempuri de bataia beliducii acelui'a.

Neci preoti'a testamentului nou e mai de pucina insemnatate, totusi multu desconsiderata ma chiar profanata, pentrucà rationalistiloru nu li vine la socotéla misteriuu ei. Curiosu lucru, simplicitatea omenésca se controleze perfectiunea ddiéesca, ce nepotendu fi, pentru sine mai multu nemicu santu nu esista, neci Ddieu! —

Déca peccatulu n'ar fi intràtu in lume si déca omulu n'ar urmá posteloru inimei, cari totudeun'a lu-ducu in pericolu, atunci preoti'a ar fi de prisosu, càci ne esistandu peccatulu, virtutea ar incoroná de o potriua pre toti, toti ar fi moralisti esemplari; preoti'a ar fi de prisosu si in casulu candu propagarea moralului ar fi de ajunsu spre mantuire si perfectiune, pentrucà acésta misiune o póte implini totu crestinulu inteligente si moralistu. — De aici isvoresce ratacirea! Multu s'a tractatu prin diuarie chiamarea preotiesca, dar' superficialu si intr'unu modu unilateralu, accentuandu-se numai respandirea moralului. Preoti'a la noi in sa e sacramentu, taina. Amvonulu nu e decàtu tribun'a de pe carea se propaga lumin'a, invetiaturile lui Cristu, pana candu sanctuariulu e loculu unde se pregatesce medicin'a, carea vindeca ranele spirituali cauzate prin abaterea dela doctrinele salutarie; si apoi unu simplu predicatoru fia càtu de mare moralistu s'ar angagiá la acést'a? si déca e, angagementulu seu averear v' unu efectu spiritualu candu elu nu e provediutu cu darulu de susu? „*Ei (preotii) sunt cari, au primitu in-sarcinarea ca se administreze cele ceresci, si au capetatu o*

¹⁾ Mateiu XVIII. 18. —

²⁾ Lev. XXII. 3-2.

*deplina imputernicire, care n'a dat'o Ddieu neci angeriloru neci archangeliloru.*³⁾

O Seclule alu civilisatiunei càtu ai degeneratu! Odi-neóra popórele sub velulu paganismului in nescari ele-minte séu obiecte vidibile adorau o fiintia suprema, adi candu velulu paganismului s'a ridicatu si mai multu nu e indoiala despre esistinti'a adeveratului Ddieu, unii in fapta ducu rolulu demonicu alu ateiloru, negandu esistinti'a atotu ce nu potu vedé.

Traimu mai bine disu in véculu coruptiuniloru candu popórele paralelu cu progresarea in cultura si civilasatiune regreséza in moralitate; apoi coruptiunea totudeuna a fostu si este vermele ce distruge imperii intregi si nefericése multe de ginti; ér moralitatea a fostu si este fundamentulu siguru si permanentu pre care se construéza esistinti'a si viitoriulu popóreloru. — Unu poporu mai gialusu de viitoriulu seu n'a fostu ca celu romanescu; totu insulu incependu dela copilu pana la betranulu in-gârbovitu sub sarcin'a aniloru nu implora alta dela Ddieu decâtu tempuri mai bune de ce a fostu trecutulu si este presintele romaniloru; ci timpurile bune numai prin o cura radicala prin coregerea moravuriloru nóstre se potu procurá. Toemai acei'a, cari mai multu bucina cultura! — asupra celoru insarcinati in prim'a linia cu respandirea culturai inprósca calumnii si injurii discreditandu-ii naintea turmei loru din simplulu motivu cà preoti'a dupa a loru pñcepere este o institutiune superstitiósá fora vr'o insemnătate sacramentalá. Lipsa evidenta de crearea caracterelor solide, cari in institutele moderne de invetiamentulu nu se potu castigá, pentrucá moralulu trebuesce saditu in copilu pana nu e influentiatu de aerulu stricatu prin reutatea ómeniloru; trebuesce gradatimu cu desvoltarea facultatiloru corporali si spirituali desvoltatu si moralulu; acést'a e posibilu numai in anghiuletiulu familiaru unde totu parintele este primulu institutoru copiiloru sei; Cum este parintele va fi si fiulu; pentru aceea este chiamatu preotulu, caresi altcum e parintele spiritualu—forulu ce in abundanti'a tramite lumin'a sa asupra spiriteloru intunecate — à instruí poporeni sei ne'ncetatu in preceptele moralului crescendu-si fiíi loru intru frie'a lui Ddieu; atunci vom avea caractere, atunci virtutea va strelucí in tóta splendórea sa.

Cu adevratu, mare este tain'a preotiei si bine tre-bue se-si cerce poterile, carele voiesce fora periclitarea sa a servi la altariulu lui Ddieu. Parintii sínódeloru dela inceputulu erei crestine patrungi de santiani'a acestui mi-steriu n'au pregetatu a croi legile cele mai severe pentru ministrii tainelor sante; si pana acele s'au tienutu cù rigóre, crestinii prosperau; ér preoti'a erá onorata si de-plinu respectata; astadi demnitatea preotiésca e decadiuta pentrucá „*déca se poticescu (preotii) macar càtu de pucinu se pare la alti pucinu acel'a multu, pentrucá nu dupa mesur'a faptei ci dupa demnitatea celui ce a facut'o, mesura fiasce care peccatulu.*“⁴⁾ Deunde urméza, cà preotulu tre-bue se posiéda mari virtuti ca nenumeratele pericle ce intimpina in chiamarea sa se le póta delaturá cu succesu. Reu se incéla toti, cari imbracisandu trépt'a preotiésca credu a fi castigatu unu oficiu neinsemnatu si scutitu de mul-tele sacrificii, acést'a o credu mai vertosu junii clerici, cari necumpenindu-si poterile, venindu la fapta, cadu obositi sub sarcin'a grea, invinuindu o institutiune divina, carea nu tuturor'a e data. S. Crisostomu, acelu modelu de preotu, indiastratu cu cele mai mari virtuti inca tremurá de preotia si dicea lui Vasiliu: „*cunoscu sufletulu meu, acestu sufletu neputintiosu si micu; cunoscu insemneta-tea oficiului acelu'a si greutatea cea feliurita a lucrului.*“

³⁾ S. Ionu Gura de auru despre preotia pag. 50. —

⁴⁾ S. Ioanu Gura de auru preot. pag. 72. —

Desi sciintiele vaste nu tindu garantia destula pentru vocatiunea preotiésca a cutaruiva, afiu oportunu, mai alesu in dilele nóstre, o pregatire càtu de corespundiátoria pen-tru toti cari vreu a intrá in cinulu preotiescu, pentrucá dela sciintiele acestor'a depinde luminarea poporului, — intielegendu-se de sine, cà vocatiunea tre-bue se decida; fora carea neci preotii cei mai talentati inca nu folosescu la naintarea poporului. „*Manile curundu se nu-ti puni pe nimeni,*“⁵⁾ va se dica, pre celu naintandu la trépt'a preotiei tre-bue bine cercatu: are elu insusirele si sciintiele ce se receru la unu dascalu alu poporului?

Biserica dela inceputu s'a ingrigitu de o parte, ca preotii se strelucéscá cum in moralitate asia si in sciintie; ér de alta parte condémna ori ce volnicia din partea preotiloru, ce ar nisui schimonosirea invetiaturiloru apo-stolesci: „*te am rugatu se remani in Efesu. . . . se poruncesci unor'a ca se nu invetie intr'altu chipu.*“⁶⁾ Si credu, santulu sinodu nu va mai améná edarea reguliloru pentru disciplinarea preotiloru, cu atátu mai vertosu, càci este mare ratacire din partea preotiloru, cari in cele dogma-tice si sacramentali nu observa canónele bisericeii, unic'a directiva in cele sacramentali si rituali.

Inchiau cu cuvintele marelui apostolu si vasu alesu alui Ddieu, indreptate càtra Timoteiu Episcopulu Efesului: „*Padiesce cetirea, mangaiarea, invetiatur'a; nu neingrigi da-rulu ce este in tine.*“ Atunci te vei meritá de oficiulu preo-tiescu si de increderea crestiniloru si recunoscinti'a bisericeii intregi. —

Vincentiu Mangra.

Nr. ^{190.}
1873. Deleg.

Esclentia!

Domnule Ministru!

In caus'a despartirei ierarchice a comunelor meste-cate bisericesci romane-serbe, umilitu subscrisulu, ca presedintele delegatiunei congressuale romane mi-am luat libertate cu representatiunea asternuta sub datulu 6. Maiu, a. c. Nr. 180 a descoperi Inaltului Ministeriu pede-cile intrevenite la operatiunile cestiunii de despartire ierar-chica.

In urmarea careia Inaltulu Ministeriu, dupa mie in copia comunicat'a ordinatiune de datulu 12. Maiu a. c. Nr. 12,390 emisa catra Esclentia Sa domnulu Adminis-tratoru alu patriarhatului serbescu din Carloveti, a bi-nevoitu pre acum laudatulu domnu Administratoru alu indrumá: ca pre respectivele comissiuni ale delegatiunei serbe numai de càtu se le insarcinedie si provóce, a con-tinúá respective a efectui pertractarile despartiriloru ces-tionate din comunele mestecate.

Acésta inalta dispusetiune, eu indata am si comunicat'o cu comissiunile delegatiunei romane, pre cari le-am indrumatu: ca fara tóta amenarea se se puna in contiele-gere cu comissiunile delegatiunei serbe, spre a defige terminulu de esire in respectivele comune mestecate si a efectui odata pertractarea despartirei, ce se traganéza acu-si de duoi ani de dile. —

Inse tre-bue de nou se aducu la cunoscinti'a Inaltului Ministeriu acea impregiurare: cumcá gratiós'a dispuseti-une mai susu provocata n'au avutu rezultatulu doritu, de-orace dupa raportulu comissiunei delegatiionale romane comissiunea delagatiunei serbe, esmisa pentru comun'a mestecata din suburbiulu Fabricu-Temisior'a, si acum'a traganéza a efectui pertractarea. —

⁵⁾ Tim. V. 22.

⁶⁾ Tim. I. 3-4. —

Afara de acést'a amu onóre umilitu a aretá Inaltului Ministeriu: cumcà pertractarea despartirei ierarchice in comunele mestecate din fostulu confiniu militariu, si a a nume: la Iasenov'a, Cubinu, Mramoracu, Naidas, Pozsezen'a si Orsiov'a-vechia, nici pana astadi nu e efectuita; apoi in asemenea modu nu e efectuita pertractarea nici in comunele mestecate din comitatulu Torontalului, a nume la Saravol'a, Cianadulu serbescu; si Iecc'a, precum si nou dispus'a pertractare din comun'a Ciacov'a in comitatulu Temisiului inea nu e efectuita. —

Caus'a acestei neefectuiri este: cà conducatoriulu comisiunei speciale, esmise din partea delegatiunei romane, adeca protosincelulu meu si asesorulu consistorialu Andreiu Papp, conformu inviatiunei mele, de trei ori s'a adresatu catra conducatoriulu comisiunei delegatiunei serbe Dr. Georgiu Miloszavljevics advocatu in Versetz, cu recercarea: ca se ésa la terminulu defiptu in comunele susu atinse din fostulu confiniu militariu, — fara ca acésta recercare pana astadi se fie avutu vre unu resultatu, ma fara ca se fie capetatu barem respunsu pozitivu in acestu meritu. —

Mai departe, mi iéu voia, umilitu a descoperi Inaltului Ministeriu si aceea: cumcà dupa Invoiél'a normativă incheiata la Carlovietiu intre ambele delegatiuni congressuale, si priu pré nalt'a Resolutiune a Maiestatii Sale din 10. Aprile 1872. prégratiosu aprobata, delegatiunea nóstra romana a tienutu in dóue renduri siedintie formale in care a luatu la esaminare tóte actele comisiunali pertractate pana acum'a, dupa cumu prescrie apriatu punctulu XVI din susu citat'a Invoiéla normativă. —

Resultatulu acestei esaminari fú: cà impacatiunea in meritul despartirei ierarchice s'a efectuitu cu succesu in comunele mestecate: Pecic'a, Cianadulu magiaru, Nadlacu, in dieces'a mie submanuata aradana; in comunele Checearomana, Foeni, Tolvadia, Dent'a si Gaiulu-micu in dieces'a Temisiorii; asisderea s'a efectuitu impacatiunea in comunele miste Vlaicovetiu, Iamulu micu, Iabuca, Marcovatiu, apoi in comunele din fostulu confiniu militariu, Alibunar; Dolove, Satulu nou, si Dobritia tóte apartienatérie la dieces'a Versietului, ale caror'a acte de impacatiune, censurandu-se si aflandu-se in ordine, — din partea delegatiunei nóstre s'au aprobatu.

Din contra n'au succesu impacatiunea amica in comunele miste Fenlacu, Chinesu (Knéz), Mehala, St. Andrés, Becskerekul micu si St. Miklosiulu mare, tóte apartienatérie de dieces'a serba a Temisiorii; apoi asisderea n'a succesu impacatiunea nici in comun'a Margit'a-mare din dieces'a serba a Versietului, si asia aceste comune, conformu punctului XVII si XVIII din invoiél'a carlovitiana, s'a avisatu la procesu.

Dupa punctulu XVI. din invoiél'a normativă, actele de impacatiune numai atunci se potu efectua, candu acele voru fi reveduite si de catra delegatiunea congressuala serba; éra dupa punctulu XX. alu provocatei invoieli s'a hotaritu: ca pentru casurile procesuali in cestiunea de facia, ambele delegatiuni se substérna Majestatii Sale rugarea: ca se se indure pregratiosu a delegá ca judeciu de pertractare, Tribunalulu regiu din Pest'a. —

Atátu despre comunele miste, unde impacatiunea s'a efectuitu cu succesulu doritu, cátu si despre acele comune, unde incercat'a impacatiune intre coreligionarii serbi si romani, n'au succesu, — eu ca presiedintele delegatiunei congressuale romane n'am intrelasatu sub datulu de 4. Aprile a. c. Nr. 166. Deleg. a comunicá cu Escelenti'a Sa Domnulu Administratoru patriarchalu din Carlovietiu Niconoru Gruics, tóte conclusele delegatiunei nóstre referitérie la susu amintitele comune miste, cu recercare: ca se binevoiésca a le supune revisiunei si din partea delegati-

unei serbe, si a-mi comunicá decisiunile acestei delegatiuni, spre a se poté pune in efectuire si executare actele de impacatiune. —

Éra in privinti'a aceluor comune care s'au avisatu la procesu amu rogatu cu deosebire pre Domnulu administratoru patriarchalu: ca se binevoiésca a se invoi ca se asternemu Majestatii Sale rugarea pentru delegarea Tribunalului din Pest'a, de unde inse pana acum'a nici unu respunsu n'am capatatu; — si asi'a cum se vede, afacerea acést'a se traganédia pré multu din partea delegatiunei congressuale serbe, spre neindestulirea si amaratiunea credintiosiloru de ambele nationalitati. —

De aceea mi iéu libertate umilitu a rugá pre Inaltulu Ministeriu: ca se binevoiésca de nou a provocá pre Domnulu Administratoru patriarchalu din Carlovietiu, ca se puna in detorintia respectiveloru comisiuni delegatiunali serbe efectuirea pertractariloru si totodata se se pronuncia in privinti'a delegarii Tribunalului pentru pertractarea si judecarea proceselor de despartire. —

Aradu, 6. Iuniu nou 1873.

Procopiu Evacicoviciu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Representatiunea de facia a Prea Santiei Sale, parintelui Episcopu diecesanu catra Dlu ministru de cultu ni aréta evidentu stadiulu despartirei nóstre de catra coreligionarii serbi.

Negrele colori ale acestui tablou sunt spresiunea fidelă a atitudinei neloiale a fratiloru serbi facia de noi.

Acést'a atitudine in manifestatiunile ei e de o natura cu absolutismulu de sub care abia potura scapá romanii ortodocsi din diecesele Aradului si Caransebesiului prin diplom'a imperatésca din 6. Iuliu, ce o produseramu in Nr. 25 alu Luminei.

Cine cunósce tactulu intieptu si interesarea de caus'a despartirei nóstre ierarchice incopciata cu o pacientia rara a Prea Santiei Sale, bunului nostru Archiereu: acela nu are lipsa de comentariu ca se póta petrunde importantia motiveloru din care Prea Santi'a Sa ca conducatoriulu delegatiunei romane trebui se-si iee refugiu la guvernulu tierii pentru mesuri silitorie facia de Capii ierarchiei serbesci.

Rigórea intolerantie religiozari de mai nainte a facutu cu poporulu romanu si serbu de biseric'a ortodocsa totu aceea ce a facutu natur'a cu gemenii din Siamu.

Pe cátu ni se pare de minunata starea acestoru doi frati gemeni: tocmai asia de nenaturala e desvoltarea ierarchiei romane impreunata cu cea serba.

Au acesti gemeni capete de sine statatorie, cu inclinatiuni si aspiratiuni diverse in acelasi corpu.

Dar' ca acesti doi frati crescuti in corpu comunu, se póta progresá in directiuni corespondentorie scopuriloru proprii, fú necesitate nedispensavera de amputarea si despicierea trupinei comune. Astfelu medicii si-au inceputu criticele loru operatiuni; durerile, sangerarea si vaierarile pacientiloru par a fi fara sfirsitu; si óre ce merita acei medici impetrati la inima, cari spre a profitá de durat'a catastrofei, traganendu din adinsu operati'a inceputa—nu voiescu a pune capetu dureriloru si sangerarii pacientiloru.

Cei ce voiescu a cunósce mai din adinsu acésta scena in care se audu dureri sfasietorie de inima si sangerari amenintatorie pentru viéti'a pacientiloru: mérga in comunele mestecate.

Cei ce dorescu a cunósce pre medicii cei impetrati la inima si neconscientiosi facia de indelungu-rebdatoriulu

nostru poporu din comunele miste: cetésca representa-tiunea de facia intru adeveru crutiátória.

Timpulu scurtu, de candu a venitu la tapetu cestiu-nea despartirei ierarchice, ne-a potutu desamagi.

Timpulu viitoriu nedeterminatu, in care cestiunea de despartire e a se resolví finalminte, ne va desamagi si mai multu facia de fratii coreligionari.

Au alarmatu ei lumea delocu, pentru cá dupa in-cheierea actului de despartire unu preotu romanu in bi-seric'a romanésca a cutediatu a pomení pre capulu die-cesei romane din Caransebesiu.

Pre noi inse nu ne-a potutu scóte din paciintia cenusi'a cartiloru bisericesci romane din Fabriculu Te-misiorii, nu maltratatu cadavru alu onorabilulu cetatiénu Stefanu Ioanovicu, nu respirea ne mai pomenita a averii bisericesci comune din Margit'a mare, despre care sub nr. 194. fu silitu Prea Santi'a Sa de nou a relatá Mini-steriului ca adausu la representatiunea de mai sus.

Nu folosescu nemic'a desele recercari a le comisiu-nei romane, adresate catra comisiunea serba; nu aducu resultatu repetitele provocari cu care Prea Santi'a Sa ca conducatoriulu delegatiunei romane solicitéza la capii ie-rarchiei serbesci esmiterea comisiunei serbe in Fabrieu si in alte comune de asemenea sórte daplorabila; nu po-tura miscá masin'a stagnata energiésele adursorii ale ba-ronului Scudier, comisariulu regescu pentru confiniulu militariu; se pare a fi surda conducerea ierarchiei serbesci chiar si facia de indrumarile demandative a le ministeriu-lui, pre cum acést'a apriatu se vede din scrisórea mini-steriala dto 12. maiu a. c. nr 12390.

Incheiamu inse de asta data si asteptamu cu nerab-dare resultátulu mesuriloru, ce le va luá guvernulu la re-presentatiunea acést'a, din care se vede totu-odata cá dem-nulu conducatoriulu alu delegatiunei romane si-a facutu detorint'a.

Josifu Goldistu.

Concursu.

Pre bas'a concesiunei de dto 11. Maiu 1873. Nr. 748. referitóre la edificarea unei scóle nóue gr. or. confesionalé in comun'a Aliosiu, comit. Timisiu, subscrisulu comitetu pa-rochialu, conformu planului si proiectului de spese aprobate de ven. consistoriu, deschide prin acést'a concursu de licita-tiune minuenda.

In proiectulu de spese pentru edificand'a scóla, sunt urmatórele sume:

1. Pentru lucrulu zidariulu (Maurer-arbeit) si alu tiglariulu (Ziegeldecker-arbeit), fara ma-terialu; ér alu petrariulu (Steinmetz-arbeit) cu materialu, la olalta	1.500 fl.
2. Pentru lucrulu lemnariulu (Zimmermann-arbeit) cu materialu	2.860 fl.
3. Pentru lucrulu mesariulu (Tischler-arbeit) cu materialu, si a sticlariulu (Glaser-arbeit)	1.500 fl.
4. Pentru lucrulu lacatariulu (Schlosser-arbeit) si alu faurulu (Schmiedt-arbeit) cu ma-terialu	540 fl.
5. Pentru lucrulu tinichiariulu (Spengler-arbeit) cu materialu	600 fl.
sum'a	7.000 fl. v. a.

Doritorii de a întreprinde zidirea scólei acestia, suntu avisati a se infacisiá in diu'a de licitatiune, care se va tiené in $\frac{3}{15}$. Juniu a. 1873. dupa servitiulu s. liturgii in biserica, unde pre langa depunerea vadiulu usitatu dupa pretiulu de estimatiune se va întreprinde licitatiunea si incheierea con-tractului, care apoi conformu ord. V. Cons. Nr. 22. Oct. 1871.

Nr. ^{1274.}_{ep.457.} se va substerne Ven. Consistoriu diecesanu spre re-visiune si ulteriór'a aprobare.

Planulu edificandei scóle, precum si conditiunile se potú vedé in faciá loculu la presidiulu comitetulu parochialu.

Datu in siedintia comitetulu parochialu din Aliosiu tienuta la 20. Maiu v. 1873.

Dem. Vladu Mihaiulu
presied. Comit. paroch.

Veniaminu Martini
not. comitet. paroch.

Cu scirea si invoirea Dlui Inspect. Scol. Luc'a Calaceanu.

Concursu.

3-3

Pentru ocuparea parochiei vacante din Comuna *Mnersigu* Protopopiatulu Oradiei-mari se publica prin acést'a de nou, concursu.

Emolumintele sunt: 16 jugere de pamentu aratoriu, 20. de chibele de bucate in grauntiu, stoalele indatinat dele func-tiile preotiesci, cortelu liberu si $\frac{1}{2}$ de di de lucru dela 110 de casi.

Doritorii de a ocupá acést'a parochie, sunt avisati, re-cursurile locu prevediute cu documintele prescise in statu-tulu Organicu bisericescu, adresate Comitetulu parochialu din Mnersigu, ale transpune protopres. tractualu Simeonu Bica in Oradea-mare pana in 3. Iunie a. c. c. v. candu va fi si alegerea. Datu in Mnersigu in 6. Maiu 1883.

Comitetulu parochialu.

in contielegere cu Protopopulu tractualu.

Concursu.

3-3

In urmarea inaltei decisiuni consistoriale din 3. Maiu a. c. Nr. 533. Plen. prin acést'a se escrie Concursu, pe langa sta-bilirea principiulu de reductiune, pe o Capelanie de sine statatóre in Tierenteazu (Csernegyház), in parochi'a remasa yeduva de dupa reposatulu preotu Marcu Popovicu, pana in 24. Iunie a. c. candu se va tiené si alegerea, sub conditiunea: ca preotii recurinti se documentedie zelulu seu religionariu si portarea sa morala, éra teologii recurinti, cumca au absolvatu celu putienu 6. clase gimnasiale cu succesu bunu, au depusu esamenulu de cualificatiune cu aptitate pentru parochii bune, si apoi cá au ajunsu etatea prescisa, si cá au o portare buna si morala.

Emolumintele aceeasi Capelanii suntu: folosirea unei casi parochiale (cu 3. chilii, 2. cuine, 1. camara, 2. siopruri, cocina de porci) gradinei intravilane si estravilane cu $\frac{1}{4}$ jugeru de vie, 15. jugere de pamentu aratoriu (caci 15 jugeru cadu in folosulu fondulu diecesanu) a stolei intregi, si a birulu de 72 chible din aceeasi veduvita parochie.

Recurintii au a substerne recursurile lor, adresande catra. sinodulu parochialu de aici, pana in 23. Iunie a. c. tractualulu Domnu protopresviteru, si pana atunci a se pre-sentá in vreo dumineca séu serbatóre in biseric'a de aici, ca se ne potemu convinge si despre cualificatiunea lor can-toralu.

Tierenteazu in 13. Maiu 1873.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: Mel. Dreghiciu, m. p. Prot. Timisiorii.

Concursu.

3-3

Langa parochulu Grigorie Gligorescu din Almagielu, protopres: Halmagiulu, se poftesce unu capelanu, pe langa a treia parte din tóte venitele si dotatiunile parochiale dela 200 numeri de case. —

Doritorii de a ocupá acestu postu, suntu avisatii a-si trimitu recursurile instruite conformu statutulu organicu, si prevediute cu testimoniulu, cá au absolvatu celu pucinu 4 Clase gimnasiale, pana in Iunie a. c. la subscrisulu in Halmagiu. —

Halmagiu 15 Maiu 1873.

din incredintiarea Comit. parochiale. Ioanu Groza protop. Halmagiulu.